

DZIEŃ I - 13 LISTOPADA

11:00 - 11:15

UROCZYSTE OTWARCIE KONGRESU

11:15 - 11:45

WYKŁAD WPROWADZAJĄCY DO SESJI PLENARNEJ

11:45 - 13:00

SESJA PLENARNA

Debata z udziałem burmistrzów europejskich metropolii

W jaki sposób powiązania pomiędzy metropoliami pomagają rozwiązywaniu ich wspólnych problemów?
Do realizacji jakich zadań wykorzystywać potencjał lokalnych sieci współpracy?

13:00 - 13:15

PRZERWA KAWOWA

SESJE TEMATYCZNE - PANELE RÓWNOLEGŁE

RELACJE TERYTORIALNE

Metropolia i jej wpływ na najbliższe otoczenie.

Jak wykorzystywać potencjał całych obszarów metropolitalnych?

Obszary metropolitalne funkcjonują w różnych układach przestrzennych, oddziałując jednocześnie na swoich najbliższych sąsiadów, region, kraj, a także inne ośrodki za granicą. Ich sukces jest uzależniony nie tylko od odpowiedniego wykorzystania potencjału największych miast, ale opiera się o zasoby całego obszaru. W trakcie dyskusji, w oparciu o konkretne przykłady zapytamy, w jaki sposób lepiej wykorzystywać ten potencjał oraz rozwijać funkcje mniejszych miast i gmin. Pokażemy też, jak oddziałują na siebie obszar metropolitalny i pozostałe części regionów.

13:15 - 14:45

RELACJE INSTYTUCJONALNE

Strategie i zadania a dostępne zasoby. Jak zapewnić finansowe bezpieczeństwo europejskich metropolii?

Na źródła finansowania działań metropolii w proporcjach zależnych od modelu przyjętego w danym kraju składają się dotacje z budżetu państwa, składki samorządów oraz instytucji wspierających i wreszcie – fundusze zewnętrzne. W trakcie dyskusji postaramy się wybiec w przyszłość i zapytać o dalsze losy mechanizmu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, a także potencjalne źródła finansowania projektów metropolitalnych w nowej perspektywie UE. Zastanowimy się też nad możliwością znalezienia alternatywnych funduszy na te działania.

RELACJE SPOŁECZNE

Jak samorzady radzą sobie z partycypacją społeczną?

Moda na partycypację obywatelską wciąż trzyma się mocno. W ciągu kilku minionych lat NGO-sy i postępowe samorzady zrobiły wiele, by nauczyć się skutecznego dialogu z mieszkańcami. Pilotaż z różnicowanych metod i technik, publikacje i konferencje to tylko niektóre efekty tych działań. Jak jednak wygląda sytuacja w gminach, którym nigdy nie zależało na palmie pierwszeństwa na polu partycypacji? Czy także i tam zaczęto inaczej rozmawiać z mieszkańcami? Jak zmienił się sposób, w jaki lokalna władza włącza mieszkańców w sprawy publiczne?

14:45-15:30

LUNCH

SESJE TEMATYCZNE - PANELE RÓWNOLEGŁE

RELACJE TERYTORIALNE

Obszary metropolitalne a zrównoważony rozwój kraju

15:30 - 17:00

Obszary metropolitalne w decydującej mierze stanowią o sile krajowej gospodarki, przyciągając największe firmy i nowych mieszkańców. Czy należy zatem mówić o rozwoju obszaru metropolitalnego kosztem pozostałych części kraju? Czy raczej wskazywać na dyfuzję korzyści rozwojowych? Podczas dyskusji zastanowimy się również nad tym, na ile obszary metropolitalne współpracują, a na ile konkurują ze sobą w sieci krajowych powiązań. Zapytamy, na ile ich działania są spójne i przemyślane, a na ile są efektem decyzji podejmowanych ad hoc.

RELACJE INSTYTUCJONALNE

Jak wzmocnić efekt synergii? Jakość instytucji a rozwój współpracy metropolitalnej

Jak pokazują badania, dla wzrostu gospodarczego i efektywnego wykorzystania dostępnych zasobów kluczowe znaczenie ma jakość instytucji. Obejmuje ona między innymi gotowość do współpracy samorządu i jego jednostek organizacyjnych, przedsiębiorstw, instytucji otoczenia biznesu, organizacji pozarządowych i uniwersytetów. Jak wygląda współpraca międzysektorowa w skali metropolitalnej? W jakim stopniu wpływa na nią mechanizm ZIT? Te pytania, a także przykłady działań instytucji z poza sektora publicznego będą dla nas punktem wyjścia do dalszej dyskusji.

RELACJE SPOŁECZNE

Jak wejść z konsultacjami na poziom wyżej, czyli o możliwościach adaptacji doświadczeń lokalnych na poziomie metropolii

Budżet partycypacyjny, panel obywatelski, warsztaty, dyskusje i wystąpienia publiczne. To tylko niektóre z narzędzi partycypacji społecznej wykorzystywane na szczeblu gminy. Które z nich mogą i powinny być wykorzystywane na szczeblu metropolii? Z jakimi problemami trzeba się zmierzyć próbując przenosić techniki szczebel wyżej, to znaczy na poziom metropolii? Jak mogłaby wyglądać skuteczna partycypacja na większym obszarze? Czy konsultacje w metropolii to coś więcej niż suma głosów mieszkańców poszczególnych gmin? Czy partycypacja w metropolii to procesy równoległe w gminach czy wprowadzenie wspólnych mechanizmów?

19:00

Rozdanie nagród Grand Prix Smart Metropolia 2017

DZIEŃ II - 14 LISTOPADA

10:00 - 10:30

Wystąpienia wprowadzające do sesji tematycznych
Polityka Unii Europejskiej wobec metropolii i miast. Kierunki interwencji w obecnej i kolejnej perspektywie finansowej.
Wdrażanie postanowień Agendy Miejskiej Unii Europejskiej. Działania partnerstw

10:30 - 10:45

PRZERWA KAWOWA

SESJE TEMATYCZNE - PANELE RÓWNOLEGŁE

Podczas 12 sesji tematycznych odpowiadającym obszarom zidentyfikowanych w Agendzie Miejskiej Unii Europejskiej zapytamy, w jaki sposób powiązania metropolitalne mogą pomóc w rozwiązywaniu konkretnych problemów, przed jakimi stają samorządy, mieszkańcy i przedsiębiorcy. W tym celu zostaną zestawione doświadczenia przedstawicieli instytucji działających w różnych częściach Europy. Zaprezentujemy też wyniki prac toczących się obecnie w ramach partnerstw, w skład których wchodzi państwa, miasta, regiony i organizacje międzynarodowe, dzięki czemu poznamy wstępne wnioski i rekomendacje w zakresie polepszenia prawnych regulacji oraz finansowania działań z wykorzystaniem środków UE.

Ubóstwo

Systemowe podejście do problemu ubóstwa wymaga stworzenia mechanizmów wsparcia na jak najniższym poziomie. Istotna jest jednak również świadomość zadań i potrzeb ze strony partnerów na wyższych szczeblach, w tym na poziomie metropolii. Z jakimi przejawami ubóstwa spotykamy się najczęściej? Czy istnieje modelowa sekwencja działań odpowiadania na ten problem? Na ile narzędzia polityki rewitalizacyjnej są wykorzystywane do walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym?

Adaptacja do zmian klimatu

Kierując się zaleceniami ONZ oraz Unii Europejskiej, Ministerstwo Środowiska zainicjowało opracowanie strategii adaptacji do zmian klimatu dla 44 polskich miast o populacji powyżej 100 tys. mieszkańców. Do ich wdrożenia niezbędna jest jednak współpraca samorządów lokalnych oraz innych instytucji (w tym przede wszystkim: Urzędów Morskich i Lasów Państwowych). W jaki sposób w ramach współpracy metropolitalnej zaplanować odpowiednie działania na szczeblu lokalnym? Z jakich źródeł je finansować? Podczas dyskusji w ramach sesji tematycznej spróbujemy w oparciu o konkretne przykłady pokazać, w jaki sposób przejść z poziomu tworzenia założeń dokumentów strategicznych do faktycznych działań, realizowanych również w skali metropolitalnej.

Włączenie migrantów i uchodźców

- Władze samorządowe nie mają wpływu na to, ilu imigrantów przybywa, aby mieszkać i pracować na terenie ich gmin i powiatów. Ta kwestia, podobnie jak decyzje o przeznaczeniu funduszy dedykowanych wsparciu polityki migracyjnej, pozostaje w krajach UE w gestii rządów centralnych. Tymczasem stworzenie odpowiednich warunków do przyjęcia imigrantek i imigrantów oraz ich integracji z lokalną społecznością to zadanie samorządów, na które potrzeba znacznych nakładów finansowych. W jaki sposób stworzyć samorządom bezpośredni dostęp do środków z poziomu UE? Na jakich zasadach mógłby funkcjonować program finansowy dedykowany ściśle polityce migracyjnej?

Zrównoważone użytkowanie gruntów i promocja rozwiązań prośrodowiskowych

Planowanie przestrzenne, szczególnie w skali metropolitalnej, wymaga zintegrowanego spojrzenia na wiele elementów. Głównego wyzwania nie stanowi tutaj słabość regulacji prawnej, ale raczej – deficyt zasobów w instytucjach publicznych i nieumiejętność mówienia prostym językiem o korzyściach wynikających ze spójnego i przemyślanego planowania przestrzeni. Podczas dyskusji pokażemy, w jaki sposób polityka planistyczna i decyzje władz przekładają się na korzyści/straty finansowe samorządów. Odniesiemy się przy tym do kwestii kontrolowania zabudowy na terenach podmiejskich.

Transformacja energetyki

Efektywne wytwarzanie i wykorzystanie energii jest dziś jednym z najważniejszych kierunków rozwoju smart metropolii. Inteligentna infrastruktura, ekologiczny i zrównoważony transport oraz energooszczędne budownictwo mają pomóc w osiągnięciu samowystarczalności energetycznej. Czy polskie miasta są gotowe na taką transformację? Jak zarządzać zasobami mieszkimi, aby osiągnąć efektywność energetyczną? Na czym polega idea „zamkniętego obiegu” i jakie wiążą się z nią wyzwania?

Jakość powietrza

Ubiegłoroczna zima upłynęła w Polsce pod hasłem smogu, który dał się we znaki zwłaszcza mieszkańcom południowej części kraju. Co czeka nas w tym roku? Czy polskie i europejskie metropolie są gotowe zmierzyć się z tym problemem? Uczestnicy panelu – przedstawiciele samorządów i eksperci porozmawiają o wyzwaniach związanych z czystym powietrzem oraz wspólnie zastanowią się nad nowymi pomysłami zarówno na walkę ze smogiem, jak i jego przyczyną. Dyskusja dotyczyć będzie także regionalnych programów do walki z niską emisją i sposobów, w jaki inteligentne miasta mogą kształtować proekologiczne postawy mieszkańców. Ważnym wątkiem będzie również rola nowych technologii oraz wpływ sektora ciepłowniczego na wskaźniki jakości powietrza.

Digitalizacja poprawiająca jakość usługi

Jako użytkownicy mediów społecznościowych i licznych aplikacji jesteśmy przyzwyczajeni do otrzymywania natychmiastowych odpowiedzi od firm czy usługodawców. Tego samego oczekujemy od urzędów. Same narzędzia to jednak nie wszystko. Kolejną kwestią jest ich adekwatność do potrzeb różnych grup mieszkańców oraz kompetencji i umiejętności urzędników. Jak szerokie grupy mieszkańców dotyka problem wykluczenia cyfrowego? Jak sobie z nim radzić? Jakie strategie cyfryzacyjne obierają samorządy? Digitalizacja jakiego rodzaju usług jest nam najbardziej potrzebna?

14:00 - 14:30

Mobilność

Elektromobilność jest jednym z kluczowych kierunków rozwoju transportu w miastach. Zanim jednak napęd elektryczny stanie się dominującym, samorządy staną przed licznymi wyzwaniami związanymi z dostosowaniem infrastruktury i taboru do potrzeb w tym zakresie. Rozwój elektromobilności wiąże się z nowymi zagadnieniami wymagającymi nakładów oraz kompetencji, w szczególności infrastruktury ładowania i baterii. Podczas dyskusji skupimy się przede wszystkim na zagadnieniach związanych z dostarczaniem i zarządzaniem niezbędną infrastrukturą dla samorządów i przyjrzymy się jak radzą sobie w tej kwestii inne miasta. Wśród omawianych tematów znajduje się także coraz bardziej popularny carsharing, nad uruchomieniem którego pracuje obecnie Gdynia we współpracy z sąsiednimi gminami OMG-G-5.

LUNCH

14:30 - 16:00

III tura paneli dyskusyjnych

Mieszkalnictwo

Na kształt rynku mieszkaniowego oprócz czynników ekonomicznych wpływają również kierunek polityki publicznych władz samorządowych oraz rządu, a także interesy prywatnych inwestorów. Wobec korzystnej koniunktury, zaspokojenie rosnącego zapotrzebowania na inwestycje mieszkaniowe staje się tymczasem coraz większym wyzwaniem. Podczas dyskusji omówimy różne formy wsparcia budownictwa komunalnego, a następnie zastanowimy się, w jakim stopniu obszary interwencji publicznej oraz prywatne inwestycje mają szansę się uzupełniać. Zapytamy również, jak w kontekście rynku mieszkaniowego należy postrzegać rolę struktur metropolitalnych. Czy biorąc pod uwagę istnienie metropolitalnego rynku pracy i komunikacji zbiorowej, można również mówić o metropolitalnym rynku mieszkaniowym? Zatożeń dokumentów strategicznych do faktycznych działań, realizowanych również w skali metropolitalnej.

Gospodarka odnawialna

Obszary metropolitalne są miejscem intensywnej produkcji oraz konsumpcji dóbr i usług, a co za tym idzie wytwarzania odpadów na masową skalę. Przemysł oparty na coraz bardziej deficytowych i kosztownych surowcach, rosnące ceny składowania odpadów, czy wreszcie różnego rodzaju wytyczne i regulacje wymuszają na przedsiębiorstwach stopniowe przejście na gospodarkę cyrkularną. Jakie technologie ułatwiają stosowanie modelu gospodarki w obiegu zamkniętym? Gdzie szukać dobrych przykładów współpracy metropolitalnej? Jak zachęcać i przekonywać przedsiębiorców do bardziej efektywnego gospodarowania odpadami?

Praca i umiejętności w gospodarce lokalnej

Metropolitalny rynek pracy charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem branżowym, a także znaczną dostępnością miejsc i ofert pracy. W sposób szczególny generuje również popyt na wysoko wykwalifikowanych pracowników. System kształcenia często bazuje jednak wciąż na starym modelu, opierając się ciągle zbyt mocno na przekazywaniu teoretycznej wiedzy, a nie praktycznych umiejętności. Zasadne w tym kontekście jest postawienie pytań, w jaki sposób dopasować edukację na różnych poziomach do potrzeb metropolitalnego rynku pracy, a także - jak pomóc i zachęcić nisko wykwalifikowanych pracowników do poszukiwania pracy odpowiadającej ich oczekiwaniom i potrzebom?

Zamówienia publiczne w dążeniu do optymalizacji zarządzania i podejmowania decyzji

Stosowanie przez samorządy klauzul społecznych w zamówieniach publicznych może stanowić koło zamachowe lokalnej gospodarki i otworzyć dostęp do zleceń dla małych i średnich przedsiębiorstw. Wyzwaniem w tym zakresie jest jednak brak instytucji odpowiednio wspierających samorządy i biznes. Często brakuje też decyzji politycznych mających kluczowe przełożenie na funkcjonowanie urzędów. Podczas dyskusji spojrzymy z różnych stron na konkretne doświadczenia samorządów OMG-G-5 i zestawimy je z przykładami zza granicy. Zastanowimy się również nad korzyściami, jakie mogą płynąć ze stosowania klauzul społecznych w zamówieniach publicznych w skali metropolitalnej, a także nad tym, w jaki sposób już istniejące podmioty (stowarzyszenia, organizacje eksperckie) mogą pomagać innym instytucjom we wdrażaniu tego mechanizmu.

16:00 - 16:15

PRZERWA KAWOWA

16:15 - 16:45

Podsumowanie Kongresu Smart Metropolia 2017

DZIEŃ III - 15 LISTOPADA

Wizyty studyjne w gminach i miastach
Obszaru Metropolitalnego Gdańsk - Gdynia - Sopot
zapisy online od września 2017

